PE TEME DE INSTRUIRE • PE TEME DE INSTRUIRE • **tehnică-tactică** • PE TEME DE INSTRUIRE • PE TEME DE INSTRUIRE •

DESPRE NOILE VALENȚE ALE JOCULUI LUI FRANZ BECKENBAUER

L-am urmărit și noi, recent pe celebrul *Franz Beckenbauer* în meciul Steaua — Bayern München de la București, i-am admirat deopotrivă măiestria paselor, nonșalanța și seninătatea jocului său. Nu mică a fost totuși mirarea noastră observînd că, de fapt, mijlocașul prin excelență pe care pare să-l întruchipeze *Beckenbauer* avea de îndeplinit un rol mult mai aproape de poarta proprie, rol ce părea să diminueze considerabil indiscutabilele sale calități ofensive.

Mai întîi însă o precizare. *Beckenbauer* joacă în ultimul timp prin hotărîrea luată de antrenorul *Udo Lattek*, și la club și în jocurile din cadrul echipei naționale a R.F.G., pe post de „libero". Și asta din două motive principale. Primul se referă la capacitatea de efort a jucătorului münchenez care nu este, lucru constatat, dintre cele mai ridicate (bineînțeles, la nivelul la care au ajuns să fie perfecționați indicii fizici în fotbalul vest-german). Cel de al doilea, este legat de faptul că în cadrul sistemului de joc preferat de Bayern (angajare fizică totală, deplasări continue în teren, sprinturi repetate) posturile de mijlocași au fost încredințate unor jucători ca *Roth*, *Zobel* sau *Höness*, adevărați maratoniști (și sprinteri!...) ai gazonului.

Plecînd de la aceste scurte considerații, ne propunem să prezentăm în continuare cîteva înregistrări efectuate la meciul sus amintit, cu intenția de a scoate în evidență unele date semnificative asupra activității în teren a primei vedete a formației vest-germane, *Franz Beckenbauer*.

Pentru simplificarea lucrurilor, precizăm că în graficul nr. 1 sînt prezentate numărul de contacte la balon în prima repriză (la numărător) și în cea de a doua (la numitor) în zona de teren respectivă, artificial creată de noi prin linii întrerupte. Cele mai dese contacte sînt în zona A — pentru jocul strict de apărare — și în zona B — pentru jocul ofensiv. De asemenea, este ușor de observat că în cea de a doua parte a meciului jucătorul münchenez a jucat mult mai „în față". Aici, primește regulat balonul, îl redistribuie excelent, chiar execută (în min. 60) un șut foarte periculos la poarta lui *Haidu*, în concluzie împinge tot jocul înainte, într-un moment în care echipa sa era condusă pe tabela de marcaj.

Legătura dintre perioada de joc propriu-zisă și numărul de contacte cu mingea se poate vedea mult mai bine din graficul nr. 2, care indică numărul de contacte cu mingea (coloana verticală) pe șase perioade de cîte 15 minute de joc — în total 90 de minute (coloana orizontală). Cele două linii reprezintă: cea superioară (punctată) numărul total de contacte; cea inferioară (continuă) numărul transmiterilor reușite.

Cîteva concluzii importante se desprind din studierea celor două scheme. În primul rînd, numărul mare de mingi primite de Beckenbauer la marginea propriului careu, fie de la portar, fie de la alți jucători, după care urma, de regulă, relansarea atentă, în cele mai bune condiții a jocului ofensiv, de preferință *printr-o pasă de lungime medie sau lungă*. E ca și cum jucătorul cel mai tehnic al unei echipe de baschet (de obicei și coordonator) ar veni pînă sub propriul panou, pentru a asigura aducerea mingii, în deplină siguranță, în zona opusă a terenului... Sau, ca să păstrăm caracteristicile jocului modern, este o cerință care a început să fie cunoscută sub formula: *„cite un coordonator în fiecare compartiment al echipei..."* (Pentru fazele exclusiv de atac, Bayern îl are și pe *Roth*).

După cum sîntem informați, în alte meciuri, prezența — adeseori surprinzătoare — a lui *Beckenbauer* în ofensivă este și mai consistentă. Este un argument în plus în favoarea „calculului" lui *Udo Lattek:* în unele meciuri Beckenbauer, mai mult sau mai puțin, „șomează", pentru a avea, în altele, forța necesară „forcingului". Același lucru se poate raporta și pe perioade din cadrul unui singur meci. Ceea ce, în cazul nostru, poate fi văzut între minutele *45—75*.

Adică exact în perioada marilor ocazii ale oaspeților și a golului lui *Gerd Müller*...

81 CONTACTE CU BALONUL 64 PASE REUȘITE

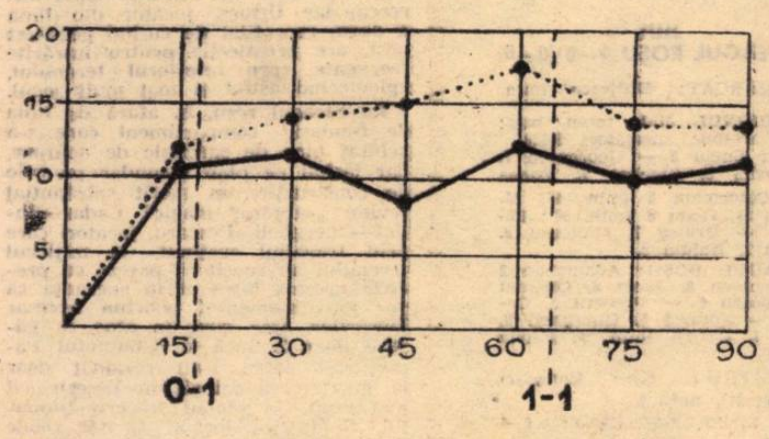

DEGAJAREA LA ÎNTÎMPLARE ÎNSEAMNĂ PIERDEREA INIȚIATIVEI

Potrivit unui adevăr vechi de cînd lumea în fotbal, dar parcă cu mai multă autenticitate în zilele noastre, cînd sportul cu balonul rotund a devenit mai realist mai complet, portarul — aflat în posesia mingii — este considerat primul înaintaș. Cu alte cuvinte, **OFENSIVA UNEI FORMAȚII ÎNCEPE DIN FAȚA PROPRIEI PORȚI.** O DECLANȘEAZĂ ÎNSUȘI JUCĂTORUL CU NUMĂRUL 1 PE TRICOU, PRINTR-O TRANSMITERE A MINGII, PRECISĂ, CU MÎNA, CĂTRE UN COECHIPIER. Așa procedează toți marii portari — **Banks, Sarti, Albertosi, Tilkowschi, Mazurchievici** etc., la fel **Jennings** și **Mayer**, goal-keeper-ii formațiilor Tottenham și Bayern München, care ne-au vizitat, recent, la Arad și București, ca parteneri de joc ale echipelor U.T.A. și Steaua.

De regulă, transmiterea mingii cu mîna se efectuează spre zonele marginale ale terenului, la unul dintre fundașii laterali, la un mijlocaș, sau chiar la o aripă care — și pentru a scăpa de sub supravegherea fundașului advers — vine în jumătatea sa de teren, la „primire". Totul, mai ales la echipele mari, se execută **după scheme bine însușite, cu demarcarea simultană a mai multor coechipieri, portarului rămînîndu-i doar să-l aleagă pe cel mai potrivit dintre ei,** pe cel mai bine plasat în contextul fazei.

La Bayern München, de pildă „registrul" a fost mai complet. Știindu-l pe **Beckenbauer** precis și calm în manevrarea balonului, **Mayer** n-a ezitat nici o clipă să-i trimită mingea perpendicular cu poarta sa, într-o zonă altfel periculoasă în caz de intercepție a balonului de către adversar. De fiecare dată, însă, libero-ul lui Bayern s-a descurcat cu o mare ușurință, primind, protejînd și, apoi, servindu-și, ca la carte, coechipierii, ca un fin coordonator, într-o anumită zonă a terenului.

Prin contrast cu „omologii" lor din partidele cu Bayern și Tottenham, **Haidu,** dar, mai ales, **Vidac** ne-au cam dezamăgit la acest capitol, al modalității de RELANSARE A JOCULUI DIN FAȚA PROPRIILOR PORȚI. Atît primul, dar, în deosebi, portarul formației textiliste AU DEGAJAT MAJORITATEA MINGILOR, ÎNALT, LA ÎNTÎMPLARE, ANGAJÎNDU-ȘI COECHIPIERII ÎN DISPUTE INEGALE, de la început sortite eșecului, știindu-se că adversarii lor, de la Bayern și Tottenham, prin gabarit, viteză și forță, sînt avantajați în duelurile corp la corp. Nu încape vorbă că procedînd astfel, **Haidu și Vidac au răpit, cu bună știință, echipelor lor posibilitatea inițierii și construirii unor acțiuni ofensive, oferind adversarelor o modalitate facilă de preluare a inițiativei și, deci, de a înjgheba în acest fel, atacuri sau contraatacuri.**

Nu trebuie ignorate, desigur, nici implicațiile unui astfel de procedeu-bumerang (dacă e folosit cu precădere și nu ca excepție sau ca variație), o relicvă a fotbalului depășit și utilizat, în trecut, mai ales de portarii echipelor așa-zise de elan. Cea mai importantă ar fi, așa cum reiese și din cele spuse pînă aici, aceea că — împiedicînd construcția rațională a jocului — lasă un loc mai mare hazardului, imprimînd partidei o accentuată notă de uzură, de hărțuială. Și acolo unde este uzură intervine și o epuizare nervoasă. Pentru echipa adeptă a unui asemenea „sistem" perimat, mingea nu mai este un mijloc de echilibru în spațiu (prin aceea că grupează în jurul ei cu un scop precis mai puțini sau mai mulți jucători, în funcție de necesitatea fazei), CI UN OBIECT AL ÎNTRECERII OARBE.

Desigur, **Haidu și Vidac** ne-au apărut așa, ca exponenți ai unei modalități depășite, în vădit contrast cu ceea ce am văzut, în această privință, la purtători reputați ai tricoului cu nr. 1, la **Iașin** și **Banecks,** la **Tilkovschi** și **Sarti,** la **Jennings** și **Mayer.** Din păcate ei nu sînt singurii goal-keeperi ai noștri care uită destul de des adevărul, potrivit căruia **un portar aflat în posesia mingii, trebuie să se transforme totodată în primul atacant.**

Este de datoria antrenorilor lor să le reamintească acest principiu de bază în fotbal și să vegheze mai îndeaproape la respectarea lui. Pentru că, deși o pasă cu mîna a portarului ar părea lucru simplu, în realitate e vorba de un procedeu mai pretențios, pus în valoare cu condiția ca el să fie sincronizat cu o mișcare simultană a mai multor coechipieri, stăpîni pe măiestria lor tehnică.

G. NICOLAESCU

CARE ESTE REALITATEA?

Tabletă

Dacă aruncăm o privire retrospectivă — chiar și fără pretenția unei analize de fond a lucrurilor — asupra primelor etape ale returului, una dintre principalele constatări legate de comportarea echipelor noastre fruntașe, ar fi aceea că numărul golurilor înscrise este relativ redus. Mai precis, în cele 40 partide de campionat din acest sezon, adică în 3 600 minute de joc, s-au marcat numai 79 de goluri *(două de meci)*, ceea ce reprezintă, într-un anumit fel spus, o performanță fotbalistică de tip italian.

Și mai mult ca sigur că, încercînd a căuta după aceea o explicație valabilă a unei asemenea situații, cei mai mulți dintre noi ar fi tentați să enunțe o axiomă, potrivit căreia apărările joacă bine, chiar foarte bine și că primatul defensivei în duelul său permanent cu ofensiva este de fapt consecința directă a unei astfel de comportări. Pe undeva, această explicație se apropie de adevăr, mai ales că și preocupările antrenorilor în pregătire se îndreaptă adeseori, atît pe plan tactic cît și psihologic, mai mult în direcția evitării înfrîngerii decît a obținerii victoriei. *De aici și numărul mare al jucătorilor cu sarcini de apărare, betonarea spațiilor din fața porților și folosirea unei game variate de mijloace pentru neutralizarea atacului, de la procedeele de tehnică fotbalistică și pînă la cele antijoc.*

Dar adevărul, privit numai prin prisma contribuției și a efectelor jocului apărării în stabilirea rezultatului unei întîlniri, nu poate satisface pe deplin nevoia unei explicații reale și de conținut a problemei în discuție. Pentru că, în ciuda unor aparențe de multe ori înșelătoare, această superioritate a defensivei este în fond o consecință a insuficiențelor cronice pe planul luptei defensivei *și mai puțin un element cauzal pentru aceasta.* Cu alte cuvinte spus, jocul bun al apărătorilor este în mare măsură determinat de evoluțiile lipsite de eficacitatea necesară a atacurilor.

Și ca să fim mai concreți vom apela la ajutorul unor date, pe care ni le-au oferit înseși partidele din prima treime a acestui retur (5 etape). Astfel, în cele 40 de întîlniri desfășurate pînă acum, s-au tras la poartă 957 de lovituri, ceea ce ar însemna aproximativ, în medie, 24 de șuturi de meci. *Concluziile care pot fi desprinse de aici sînt două. Mai întîi, faptul că la un număr de 24 de acțiuni de atac finalizate activitatea apărărilor nu ni se mai pare la nivelul unor apreciere care ar depăși, să zicem, calificativul satisfăcător. În al doilea rînd și poate în mod paradoxal, activitatea pe planul ofensivei ne apare mulțumitoare, privită, bineînțeles, din punct de vedere cantitativ.*

Și atunci care este realitatea? Explicația trebuie căutată, după noi, tot în modul de acțiune al atacurilor. Și mai precis în CALITATEA FINALIZĂRILOR ACESTORA. *Fiindcă, dacă admitem că se trage procentual relativ frecvent la poartă (cu unele excepții, evident) nu trebuie să neglijăm faptul că PRECIZIA, FORȚA ȘI ÎN ULTIMĂ INSTANȚĂ CALITATEA ACESTOR LOVITURI SÎNT COMPLET NESATISFĂCĂTOARE. Așa se face că multe din execuțiile care ar putea anunța în mod normal golul, sînt lipsite de un grad minim de periculozitate, devenind — nu odată — simple pase la portarul advers. Se trage — spunem acest lucru fără a ocoli adevărul — încă destul de rău la poartă. Și de aici și numărul redus al golurilor după cinci etape de campionat, eficacitatea scăzută care, la drept vorbind și în interesul spectacolului fotbalistic, nu mai poate fi ignorată.*

Pentru că nu trebuie uitat că în fotbal eficacitatea este principala rațiune a acestui sport și nu impresia artistică, ca în alte discipline sportive.

Mihai IONESCU